

Tekijän esipuhe 2. painokseen

Toiseen painokseen on lisätty kaksi analyysia. Ensimmäinen näistä tiivistyy Kuvioksi 10.1. ja käsittelee arvojen keskiarvoista laskettua tärkeyttä. Kuviossa esitetään kokonaistulokset Schwartzin kymmenessä arvossa tapahtuneista vaihteluista koko arvomittausten kattamalta ajanjaksolta 1991-2015. Jos sama kuvio piirrettäisiin eri väestöryhmistä, jouduttaisiin ojasta allikkoon, eikä nähtäisi metsää puilta. Tarkatkaan keskiarvot yksittäisistä arvoista eivät riitä, kun pyritään tuottamaan kattava kokonaiskuva monimutkaisesta yhteiskunnallisesta muutoksesta.

Koska arvot muodostavat järjestelmän, ne myös muuttuvat järjestelmänä. Siksi on siirryttävä tutkimaan muutosta arvojärjestelmän tasolle. Muutosta tutkittaessa tärkeimmäksi työvälineeksi osoittautuivat arvokartat. Arvojen keskiarvot on kuitenkin tärkeä esittää, koska niihin koko analyysi perustuu. Niiden avulla lukijalle syntyy käsitys arvojen hierarkiasta ja tärkeydessä esiintyvistä vaihteluista tutkimusjaksolla. Ja ymmärrys siitä, että vastaavaa – suurempaa tai pienempää – vaihtelua, löytyy jokaisesta väestöryhmästä. Arvokartat osoittautuivat havainnollisuudessaan ylivoimaisiksi tutkittaessa muutosta koko arvomittausten kattamalla jaksolla.

Toinen analyysi tarkentaa ensimmäisessä painoksessa esiteltyä arvokonsensusuksessa eli arvoyksimielisyydessä havaittua muutosta. Arvokonsensusuksen yhteyttä muihin ilmiöihin on toistaiseksi analysoitu vain kahdessa tutkimuksessa ja sen muutosta yhdessä. Aiempien analyysien jatkoksi nyt tutkitaan arvokonsensusuksen muutoksia myös 12 väestöryhmässä (ks. Kuviot 22.5. ja 22.6.), kuten useimmissa muissakin kirjan analyysissä. Pirstaloituvassa yhteiskunnassa arvokonsensus voi osoittautua tutkimisen arvoiseksi aiheeksi arvomuutosten kannalta. Aika näyttää onko näin.

Toiseen painoksen kieliasua on parannettu ja tekstiä täsmennetty kautta linjan. Samalla on myös korjattu tähän mennessä havaitut painovirheet ja epätarkkuudet. Toinen painos julkaistaan kova- ja pehmeäkantisina laitoksina sekä e-kirjana.

Lippajärvellä 12.8.2022

Martti Puohiniemi